

कर्मगुप्त (कर्मन् + गुप्त) n. Bez. einer künstlichen Satzbildung mit verstecktem Objecte Verz. d. Oxf. H. 122, b, 25. — Vgl. कर्तृगुप्त, क्रियागुप्त.

कर्मग्रन्थ (कर्मन् + ग्रन्थ) m. Titel eines Buches der Gāina Wilson, Sol. Works 1, 282. °ग्रन्थप्रथमविचार m. desgl. Verz. d. Oxf. H. 379, a, No. 390.

कर्मचन्द्र N. pr. verschiedener Fürsten TĀRAN. 81. fg. WASSILJEW 81. fg. HALL 136.

कर्मठ BHATT. 1, 11. ब्रह्मकर्मसु PĀRĀVANĀTHAK. 1, 14. इयादानादिक्रिया ° 9, 3, 6 bei AUFRECHT, HALĀJ. Ind. den Werken ergeben, das Verdienst in fromme Werke setzend Verz. d. Oxf. H. 248, a, 17.

कर्मण्य 1) a) अकर्मण्यत्वं Unthätigkeit: चित्तस्य SARVADARĀṢANAS. 163, 19. — c) अ° nicht den heiligen Handlungen entsprechend: पुण्य Verz. d. Oxf. H. 60, a, 7. — d) अ° nicht zu behandeln, unheilbar SUÇR. 2, 21, 2.

कर्मल n. der Gattungsbegriff कर्मन् SARVADARĀṢANAS. 103, 26.

कर्मदीप (कर्मन् + दीप) m. Titel eines Buches HALL 192.

कर्मन् 1) कर्ममत्तनिर्वहणं Verz. d. Oxf. H. 231, a, 31. menschliche Arbeit, menschliches Bemühen (im Gegens. zu दैव): कर्मसमायुक्तं दैवं साधु विवर्धते Spr. 4782. 4784. कर्मणा durch das Zuthun (des Individuums) RV. Prāt. 13, 4. श्रुतेन तपसा वापि श्रिया वा विक्रमेण वा । जनान्यो ऽभिवर्त्यन्यान्कर्मणा हि स वै पुमान् ॥ Spr. 8090. — 3) TARKAS. 3, 55. statt श्रवणेपणा wird auch श्रपणेपणा gelesen. — 7) das Schicksal als Folge der Werke im vorangegangenen Leben: कर्मपातं फलं पुंसां बुद्धिः कर्मानुसारिणी Spr. 611. नाभाय्यं भवतीह कर्मवशतो भाव्यस्य नाशः कुतः 2083. कर्मणा बाध्यते बुद्धिर्बुद्ध्या कर्म न बाध्यते 3873. — 8) VARĀH. BRH. S. 40, 6. 104, 23. BRH. 1, 15. 18. 9, 3. 10, 3. 20, 5. 22, 1. Verz. d. Oxf. H. 330, b, 32.

कर्मनामन् (कर्मन् + ना°) n. Particip AV. Prāt. 4, 29.

कर्मपारदा f. N. pr. einer Göttin Verz. d. Oxf. H. 19, a, 40.

कर्मप्रदीप Titel eines Werkes des Miçra Verz. d. Oxf. H. 291, b, 4 v. u. °विवृति f. Titel eines Commentars zu Kātyāñjana's Werke 393, a, No. 113.

कर्मप्रवचनीय AV. Prāt. 4, 3. Ind. St. 8, 466. SARVADARĀṢANAS. 146, 9. fgg.

कर्मभूमि Z. 1 streiche heiligen und füge MBH. 12, 12057 hinzu.

कर्मभेदविचार (कर्मन् - भेद + वि°) m. Titel eines Werkes HALL 191.

कर्ममार्ग der Weg der Werke, Werkthätigkeit MĀRK. P. 26, 28.

कर्ममाचनीतीर्थ n. N. pr. eines Tirtha Verz. d. Oxf. H. 73, b, 30.

कर्मयोग 1) der in frommen Werken bestehende Joga, das Ueben frommer Werke: ज्ञानयोगसहस्राद्धि कर्मयोगः प्रशस्यते Verz. d. Oxf. H. 40, b, 27. BUAG. 3, 3. 3, 2. — 3) bei den Raseçvara: कर्मयोगेन देवेशि प्राप्यते पिण्डधारणम् । रसश्च पवनश्चेति कर्मयोगो द्विधा स्मृतः ॥ SARVADARĀṢANAS. 99, 8. fg.

कर्मयोगिन् (कर्मन् + यो°) f. Quelle der Handlung, deren im Sāṃkhya fünf angenommen werden, TATTVAS. 30.

कर्मलोचन (कर्मन् + लो°) n. Titel eines Werkes, cit. u. कृत्तन.

कर्मवादी Verz. d. Oxf. H. 186, a, 3.

कर्मविपाक 1) HALĀJ. 3, 13. MĀRK. P. 10, 71. Verz. d. Oxf. H. 266, a, 17. — 2) Titel verschiedener Werke HALL 177. Verz. d. Oxf. H. 271, b, No. 641. 281, a, No. 639. 291, b, 3. v. u. °संयक्त und °सार 281, a, No. 639.

कर्मशतक (कर्मन् + श°) n. Titel eines Werkes WASSILJEW 302.

कर्मशाला HALĀJ. 2, 142. R. 7, 94, 30. 98, 27. das Wort entspricht unserem Wohnstube.

कर्मशील HALĀJ. 2, 215; vgl. अ°. — m. N. pr. eines Mannes WASSILJEW 268.

कर्मसाक्षिन् HALĀJ. 1, 37.

कर्मसेन (कर्मन् + सेना) m. N. pr. eines Fürsten Verz. d. Oxf. H. 280, b, 10. in Uḍḍajini KATHĀS. 69, 29. 102, 10. Davon adj. °सेनीय 103, 102. 130.

कर्मस्तव (कर्मन् + स्तव) m. Titel eines Buches Wilson, Sol. Works 1, 283.

कर्महीन (कर्मन् + हीन) adj. sich der Werkthätigkeit enthaltend, keinen Werth auf fromme Werke legend; m. pl. Bez. einer best. Vishnuitischen Secte Verz. d. Oxf. H. 248, a, 15. 34. fgg. WILSON, Sol. Works 1, 13. fg. — Vgl. कर्माश्रित.

कर्माजीव (कर्मन् + आ°) m. durch Arbeit gewonnener Lebensunterhalt, Gewerbe VARĀH. BRH. 8, 20. 28, 2. Titel des 10ten Adhjañja.

कर्मात्मन्, deren fünf TATTVAS. 33.

कर्मात्त vgl. अङ्गार°.

कर्मात्तर MBH. 2, 1309. R. 7, 94, 4. 28. ein anderes Werk, eine andere Arbeit Spr. 1337. BUAG. P. 10, 9, 1.

कर्मात्तिका KATHĀS. 102, 105.

कर्मार्य adj. zum Opferwerk tauglich WEBER, ĠOT. 102.

कर्माशय (कर्मन् + आ°) m. Anlage zu Handlungen SARVADARĀṢANAS. 82, 12. 16. 133, 13.

कर्माश्रित (कर्मन् + आ°) adj. sich an Werke haltend, auf fromme Werke einen Werth legend: °भक्ताः Bez. einer best. Vishnuitischen Secte Verz. d. Oxf. H. 248, a, N. 1.

कर्मिन् Vollbringer einer That SARVADARĀṢANAS. 79, 11. Werkmann, Arbeiter VARĀH. BRH. S. 33, 111.

कर्मीणि ĀPASTAMBA beim Schol. zu KĀTY. ÇR. 5, 3, 18.

कर्क्ट 2) ÇATR. 14, 309 (कर्क्ट). — Vgl. पङ्क°, काक्ट, खर्वट.

2. कर्वर 3) c) Nacht Viçva bei UḡéVAL. zu UNĀDIS. 2, 123. — d) eine Tigerin. — e) eine Rākshasi UḡéVAL.

कर्ष caus. vermindern: श्रवलेपमनङ्गस्य वर्धयति वलाकृताः । कर्षयति तु धर्मस्य मारुतोद्धूतशीकराः ॥ Spr. 3618.

— परि caus. s. u. 1. कर्ष mit परि.

— प्र, partic. प्रकृषित P. 8, 2, 55. Sch.

कर्शन 1) häufig mit कर्षण in den Ausgg. wechselnd. — 2) die ed. Bomb. liest: ततो विष्णुर्गिरिं निर्दग्धमरिकर्शनः. — Vgl. कार्शन.

1. कर्ष 1) कृष्ट्वा कर्तव्याम् ziehend (aus der Schoide) KATHĀS. 53, 148. कृष्ट gezogen, von der Aussprache eines Vocals Ind. St. 8, 261. fgg. 271. Sp. 142, Z. 3 v. u. schalte MBH. vor 13, 4580 ein. — 6) देवपजनम् स्वर्णलाङ्गलैः । कृष्ट्वा BUAG. P. 10, 74, 12.

— अय 1) ये धनादपकर्षति नरं स्वबलमास्थिताः vom Reichthum abziehen MBH. 3, 2604.

— व्यपabwendig machen, Lesart der ed. Bomb. MBH. 13, 1642 für व्यव.

— व्यव dio ed. Bomb. richtiger व्यप°.

— आ 1) am Schluss hinzuzufügen: आकृष्टश्चो मित्रे ऽपि न तेजस्वी खलो हि सः Spr. 2238. — 4) अयमेण प्रजाभ्यो ऽर्थमाकर्षन् KATHĀS. 56, 13.

— अया, अयनाकृष्ट nicht erniedrigt Spr. 4703.